

Σενάρια διδασκαλίας με ΤΠΕ στο δημοτικό σχολείο. Ένα παράδειγμα στο μάθημα της Γλώσσας

Τζοβλά Ειρήνη
Εκπαιδευτικός Π.Ε.70
etzovla@yahoo.gr

Περίληψη

Στις μέρες μας αναπτύσσεται έντονη συζήτηση για τη δημιουργική ένταξη των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία και την ανάδειξη της προστιθεμένης αξίας τους. Καθώς η ψηφιακή εποχή προσφέρει νέα πολυδύναμα εργαλεία στην εκπαιδευτική πρακτική ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει ιδανικά περιβάλλοντα μάθησης για τους μαθητές του και να δομήσει σε αυτά δραστηριότητες και σενάρια διδασκαλίας. Μια τέτοια προσπάθεια πραγματοποιείται και το ακόλουθο άρθρο και αφορά ένα σενάριο διδασκαλίας για το μάθημα της Γλώσσας της Γ' Δημοτικού, το οποίο λειτουργεί συμπληρωματικά προς τους παραδοσιακούς γραμματισμούς, επεκτείνει τις δραστηριότητες του σχολικού εγχειριδίου, αναδεικνύει το διαθεματικό και διεπιστημονικό πλαίσιο των Νέων Προγραμμάτων Σπουδών, ενισχύει τις συμμετοχικές και ανακαλυπτικές μεθόδους και εφαρμόζει την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.

Λέξεις - κλειδιά: Διδασκαλία Γλώσσας, διδακτικό σενάριο, εφαρμογές ΤΠΕ, ψηφιακές δεξιότητες.

Εισαγωγή

Η ψηφιακή εποχή προσφέρει μια σειρά από νέα και πολυδύναμα εργαλεία, τα οποία είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν την εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς προάγουν την ανάπτυξη κινήτρων μάθησης (Mahdizadeh, Biemans & Mulder, 2008), κριτικής σκέψης (Lim, Teo, Wong, Khine, Chai & Divahara, 2003) και αυτονομίας (Claudia, Steil & Todesco, 2004) και συντελούν στην διαμόρφωση δημιουργικού και ανοικτού εκπαιδευτικού κλίματος. Παράλληλα, τα εργαλεία αυτά δημιουργούν καινοτομία, και είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν τις διαφοροποιημένες ανάγκες των μαθητών (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση»: Νέο Σχολείο- Σχολείο του 21ου αιώνα).

Η ανάδειξη των ΤΠΕ ως εργαλείου που μπορεί να υποστηρίξει την εκπαίδευση επισημαίνεται και στο πλαίσιο της διαβούλευσης για τη στρατηγική Ε.Ε. 2020, όπου δίνεται έμφαση στην απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων και στην καλλιέργεια της δημιουργικότητας και της καινοτομίας (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2009). Η παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα αποτελεί προτεραιότητα όχι μόνο της Ε.Ε. αλλά και άλλων χωρών εκτός αυτής (Scheuermann & Pedro, 2009) και ως σημαντικοί παράγοντες για την παιδαγωγική αξιοποίηση τους θεωρούνται η ενεργός συμμετοχή των μαθητών μέσω αλληλεπιδραστικών δραστηριοτήτων και η επιλογή των κατάλληλων εφαρμογών και λογισμικών τα οποία μπορούν να εξυπηρετήσουν διδακτικά σενάρια.

Ο όρος σενάριο με την έννοια που δίνεται στο παιδαγωγικό πλαίσιο μπορεί να χρησιμοποιείται για κάθε ολοκληρωμένη πρόταση προς τους εκπαιδευτικούς με σκοπό να πραγματοποιήσουν μια διδασκαλία. Τα τελευταία όμως χρόνια άρχισε να χρησιμοποιείται κατά κανόνα για προτάσεις διδασκαλίας που αφορούν διδασκαλία μαθημάτων σε συνδυασμό με αξιοποίηση των ΤΠΕ. (Μικρόπουλος & Μπέλλου, 2010). Ένα εκπαιδευτικό σενάριο με ΤΠΕ περιέχει κατά κανόνα οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς, το πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσεται η προβληματική του, τα απαιτούμενα υλικά και μέσα για την υλοποίησή του, φύλλα δραστηριοτήτων για τους μαθητές και ενδεχομένως άλλο υλικό (βιβλιογραφία, ιστοσελίδες κλπ.) και διαμορφώνεται σε σχέση με τη δυναμική της τάξης και τις δυνατότητες του εκπαιδευτικού (Χατζησαββίδης & Αλεξίου, 2012).

Ένα τέτοιο σενάριο θα επιχειρηθεί συνοπτικά να αναπτυχθεί στο παρόν άρθρο, το οποίο έλαβε χώρα στο πλαίσιο συνεργασίας με το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας και εντάσσεται στην ενότητα του σχολικού εγχειριδίου του μαθήματος της Γλώσσας της Γ' τάξης «Πάλι μαζί» (Ενότητα 1, τεύχος Α', σελ. 18) αλλά εμπλέκει και τα μαθήματα της Μελέτης Περιβάλλοντος, των Εικαστικών και της Πληροφορικής. Η συγκεκριμένη προσπάθεια στόχευε στην αξιοποίηση των ΤΠΕ ως περιβαλλόντων πρακτικής γραμματισμού, συμπεριλαμβανομένου του κλασικού και του κριτικού γραμματισμού στα πλαίσια της νέας παιδαγωγικής του πολυ-γραμματισμού (Χατζησαββίδης, 2009).

Προβληματική και θεωρητικό πλαίσιο

Η διδασκαλία του μαθήματος της Γλώσσας επιτρέπει την εμπλοκή των ΤΠΕ και τα τελευταία χρόνια όλο και μεγαλύτερο ποσοστό εκπαιδευτικών τις εντάσσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία (Depover, Karsenti & Κόμης, 2010).

Από διδακτική σκοπιά το σενάριο επεδίωκε να διδάξει τη δημιουργία παραγράφων και να αναδείξει την προστιθέμενη αξία των ΤΠΕ μέσα από τον εμπλουτισμό των παραγράφων με εικόνα, ώστε να φανεί η αξία του πολυτροπικού κειμένου και μέσα από την ανάρτηση των φύλλων εργασίας στο ιστολόγιο της τάξης. Το σενάριο στηρίχτηκε τόσο στη μάθηση μέσα από την προσωπική εμπλοκή όσο και στη διδασκαλία της παραγράφου μέσα σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο καθώς οι μαθητές κλήθηκαν να συντάξουν κείμενο για συγκεκριμένο σκοπό και με συγκεκριμένο αποδέκτη. Οι νέοι γραμματισμοί λειτούργησαν συμπληρωματικά και ισότιμα προς τους παραδοσιακούς γραμματισμούς (Χατζησαββίδης & Αλεξίου, 2012) και το σενάριο συμπεριέλαβε και δραστηριότητες κριτικού γραμματισμού.

Από παιδαγωγική σκοπιά επιδιώχθηκε η εργασία σε ομάδες, η αλληλεπίδραση των μαθητών με αφορμή τις προς υλοποίηση εργασίες και η συνειδητοποίηση ότι οι στόχοι κατακτώνται ομαδικά σε συνεργασία με τους άλλους και όχι μόνο ατομικά. Η εμπλοκή στη συνεργατική μάθηση εξασφαλίζει την αυθεντική επικοινωνία στην τάξη με όρους ισότιμους (Ιντζίδης κ.ά. 2010).

Ο εκπαιδευτικός μετατοπίστηκε από το ρόλο του «κατέχοντος» τη γνώση στο ρόλο του διευκολυντή, συντονιστή καθοδηγητή της μαθησιακής διαδικασίας. Σύμφωνα με τον Vygotsky (1993) σε κάθε άτομο υπάρχει ένας βαθμός ετοιμότητας για την επίτευξη πιο

δύσκολων ή διαφορετικής ποιότητας έργων. Η διδασκαλία θα πρέπει να οδηγεί το παιδί σε πιο προχωρημένο επίπεδο ικανοτήτων από ότι βρίσκεται, αξιοποιώντας το δυναμικό και την ετοιμότητά του (Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης) (Vygotsky, 1993). Ο ρόλος, λοιπόν, του εκπαιδευτικού κινήθηκε προς αυτή την κατεύθυνση.

Στοχοθεσία του σεναρίου

Οι στόχοι που επιδιώχθηκε να επιτευχθούν κατά την εφαρμογή του σεναρίου ήταν:

α) Αναφορικά με τις γνώσεις για τον κόσμο και τις στάσεις και δεξιότητες να εντοπίσουν οι μαθητές θέσεις κτιρίων σε ψηφιακό χάρτη, να προσδιορίσουν το οικοδομικό τετράγωνο γύρω από το σχολείο τους, να μάθουν να εκφράζουν τα συναισθήματά τους και να υιοθετήσουν θετική στάση απέναντι στις νέες τεχνολογίες.

β) Αναφορικά με τους γλωσσικούς στόχους οι μαθητές να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο και να εκφραστούν, να αναπτύξουν τον αναφορικό λόγο, να καλλιεργήσουν τον προφορικό, τον γραπτό και τον επιχειρηματολογικό τους λόγο, να εξοικειωθούν με την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων (περιγραφή οικείου χώρου σε συνδυασμό με φωτογραφικό υλικό), να αναπτύξουν κίνητρα για τη συγγραφή κειμένου, να συντάξουν διαφορετικού τύπου κείμενα ακολουθώντας τη διαδικασία του σχεδιασμού, (προσυγγραφικό στάδιο) της γραφής της αρχικής εκδοχής (συγγραφικό) και, τέλος, του ελέγχου και της βελτίωσής της (μετασυγγραφικό στάδιο), να προβληματιστούν για τη διατύπωση και να επιλέγουν ανάμεσα σε διάφορες φραστικές δυνατότητες, να εξασκηθούν στη δημιουργία παραγράφων και να τις εντάξουν σε επικοινωνιακό πλαίσιο, να εξοικειωθούν με το κειμενικό είδος του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και του επισυναπτόμενου σε αυτό αρχείου.

γ) Στο επίπεδο των γραμματισμών οι μαθητές να γνωρίσουν την εφαρμογή Google Earth, το εκπαιδευτικό λογισμικό Revelation Natural Art και τη χρησιμότητά τους, να μπορούν να επεξεργάζονται στοιχειωδώς αρχεία σε Η/Υ (δηλαδή, να μάθουν να δημιουργούν αρχείο, να μάθουν να δημιουργούν φάκελο, να τοποθετούν ένα αρχείο μέσα σε ένα φάκελο), να εξοικειωθούν με το πρόγραμμα του επεξεργαστή κειμένου και να μάθουν να γράφουν σε αυτό, να μάθουν να αντιγράφουν και να επικολλούν φωτογραφίες, να μάθουν κάποιες από τις εντολές μορφοποίησης κειμένου, να μάθουν να αναζητούν, να βρίσκουν και να περιηγούνται σε μία ιστοσελίδα, να εξοικειωθούν με τη λήψη φωτογραφίας, την αποθήκευση της στον Η/Υ και την εισαγωγή της σε κείμενο και να δουν την προστιθέμενη αξία της για το περιεχόμενο ενός κειμένου, να ασκηθούν στη μεγέθυνση και σμίκρυνση φωτογραφίας – εικόνας, να μάθουν να αποστέλλουν ηλεκτρονικά μηνύματα και να εντοπίσουν την διαφορά λειτουργίας αυτού του είδους ταχυδρομείου από το παραδοσιακό και να μάθουν να επισυνάπτουν ένα αρχείο σε ηλεκτρονικό μήνυμα.

Στάδια εφαρμογής του σεναρίου

Το σενάριο είχε διάρκεια δέκα (10) διδακτικές ώρες, εφαρμόστηκε σε σχολική μονάδα Ενιαίου Αναμορφωμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος (ΕΑΕΠ), πήραν μέρος σε αυτή είκοσι (20) μαθητές της Γ' Δημοτικού, οι οποίοι εργάστηκαν στην αίθουσα διδασκαλίας με φορητούς υπολογιστές και απέβλεπε στο να αναπτύξουν, μέσα από τη χρήση των

προτεινόμενων εργαλείων, δεξιότητες συνεργασίας, στάση αυτενέργειας και ικανότητες κριτικής διερεύνησης. Για το σκοπό αυτό υιοθετήθηκαν οι διδακτικές πρακτικές της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, της βιωματικής μάθησης, της εργασίας στην ολομέλεια και της ανακαλυπτικής – συνεργατικής μάθησης. Αφετηρία του σεναρίου αποτέλεσε η ενότητα 1.1: « Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων Ημαθίας».

Προϋποθέσεις για την εφαρμογή του σεναρίου ήταν οι μαθητές να έχουν εξοικείωση με την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, να είναι σε θέση να συνδέονται με το διαδίκτυο και να γνωρίζουν τα βασικά μενού των λογισμικών που θα χρησιμοποιούσαν. Ακόμη, η υιοθέτηση διδακτικών πρακτικών που προάγουν την κριτική ματιά στις πληροφορίες και την ανάπτυξη εκείνων των δεξιοτήτων που θα διαμόρφωναν διαφορετικές ταυτότητες μαθητών. Οι δραστηριότητες αφορούσαν την οριοθέτηση του οικοδομικού τετραγώνου της σχολικής μονάδας, τη δημιουργία πολυτροπικών παραγράφων, την επισύναψη αρχείου και την αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος και τέλος την ανάρτηση σε ιστολόγιο.

Οι ΤΠΕ αξιοποιήθηκαν στα πλαίσια της αναζήτησης και επιλογής υλικού από διαδικτυακές πηγές και της αποστολής μηνυμάτων και η προστιθέμενη αξία τους εντοπίστηκε στην δημιουργία πολυτροπικού κειμένου. Επίσης, η ανάρτηση στο ιστολόγιο της τάξης εξοικείωσε τους μαθητές με νέες μορφές αναπαράστασης νοήματος.

Για την υλοποίηση του συγκεκριμένου σεναρίου απαιτήθηκαν: Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο, Φυλλομετρητής Internet Explorer, Πρόγραμμα Επεξεργασίας Κειμένου Writer Open Office, οι εφαρμογές Google Earth και Blogger, το εκπαιδευτικό λογισμικό RNA, και Μηχανή Αναζήτησης Google.

Φάσεις διδακτικής πορείας

1ο Δίωρο-Ολομέλεια

Η ανάπτυξη του θέματος ξεκίνησε με μια προκαταρκτική συζήτηση στην ολομέλεια με αφορμή την εικόνα του βιβλίου του μαθητή (α' τεύχος, σελ. 18) όπου περιέχεται η ιστοσελίδα του Δημοτικού Σχολείου Τρικάλων Ημαθίας, ώστε να υποκινηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών και οι ίδιοι να ζητήσουν περισσότερη πληροφόρηση για το συγκεκριμένο σχολείο και την ιστοσελίδα του. Η εκπαιδευτικός πληκτρολόγησε τη διεύθυνση <http://dim-trikal.ima.sch.gr> αλλά η σελίδα δεν εμφανίστηκε. Οι μαθητές προς στιγμήν ένιωσαν αμηχανία καθώς η εμπειρία τους αφορούσε ενεργές ιστοσελίδες. Ανέτρεξαν στην ιστοσελίδα του δικού τους σχολείου και παρατήρησαν ότι ανταποκρίνεται. Ακολούθησε συζήτηση για την χρησιμότητα των ιστοσελίδων. Στο σημείο αυτό οι μαθητές επισκέφτηκαν ιστοσελίδες και ιστολόγια, συζήτησαν τη διαφορά τους και αποφάσισαν τη δημιουργία ιστολογίου της τάξης, για να αναρτούν υλικό από τις εργασίες όλης της σχολικής χρονιάς, καθώς το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην αρχή της σχολικής χρονιάς.

Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός ξεκινώντας από την εργασία 3 του βιβλίου του μαθητή «Συζητάμε για το σχολείο και κρατάμε σημειώσεις» (σελ. 20) την επέκτεινε και πρότεινε στους μαθητές να δουλέψουν ομαδικά και να αναλάβουν να παρουσιάσουν το σχολείο τους διαδικτυακά. Δημιουργήθηκαν πέντε (5) ομάδες των τεσσάρων (4) ατόμων διαφορετικής σχολικής επίδοσης και αμιγούς ελληνικής προέλευσης (αφού στην τάξη δεν

φοιτούσαν αλλοδαποί μαθητές), οι οποίες εργάστηκαν στην αίθουσα διδασκαλίας χρησιμοποιώντας φορητούς υπολογιστές. Οι μαθητές αποφάσισαν ύστερα από συζήτηση και έδωσαν επωνυμία στην ομάδα τους και η εκπαιδευτικός πρότεινε η κάθε ομάδα να εργαστεί για το σχολείο πάνω σε μία παράγραφο η οποία θα εμπλουτιστεί με φωτογραφία, εικόνα ή ζωγραφιά.

2ο Δίωρο

Κατά τη διάρκεια του δεύτερου δίωρου πραγματοποιήθηκε το 1ο κοινό για όλες τις ομάδες φύλλο εργασίας στην ολομέλεια με την εφαρμογή Google Earth. Ένας μαθητής, που επιλέχθηκε από την τάξη, ανέλαβε να χρησιμοποιεί τον υπολογιστή, που ήταν συνδεδεμένος με τον βιντεοπροβολέα και να εκτελεί τις ενέργειες που οι άλλοι μαθητές του υποδείκνυαν. Αρχικά, ο μαθητής πληκτρολόγησε την ταχυδρομική διεύθυνση του σχολείου, όπως υπαγορεύτηκε από την ολομέλεια. Όταν εμφανίστηκε η περιοχή αναζητήθηκε ο δρόμος του σχολείου, τοποθετήθηκε σήμανση (πινέζα) και στο πεδίο που εμφανίστηκε πληκτρολογήθηκε το όνομα του σχολείου.

Στη συνέχεια αποθηκεύτηκε η εικόνα και ενεργοποιήθηκε το πρόγραμμα Writer του Open Office για να γραφεί το κείμενο που απαιτούσε το φύλλο εργασίας και αφορούσε τις οδούς στις οποίες περικλείεται το οικοδομικό τετράγωνο του σχολείου. Ακολούθως, ο μαθητής που χειριζόταν τον υπολογιστή εισήγαγε και μορφοποίησε την εικόνα που είχε ήδη αποθηκευτεί από τον ψηφιακό χάρτη, οριοθέτησε το οικοδομικό τετράγωνο στο οποίο περικλείεται το σχολείο καθ' υπαγόρευση των συμμαθητών του και αποθήκευσε το έγγραφο σε φάκελο με το όνομα του τμήματος, ο οποίος δημιουργήθηκε στα «Έγγραφα» και σε ειδικό υποφάκελο με το όνομα «Η θέση του σχολείου μου στο χάρτη». Ενδιαφέρον εδώ παρουσίασε η συμμετοχή όλων των μαθητών, ώστε το κείμενο να έχει ορθογραφημένη μορφή. Έτσι δόθηκε η ευκαιρία να επισημανθεί η χρήση του κόκκινου κυματιστή.

3ο Δίωρο-Ομάδες

Κατά το τρίτο δίωρο οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες ανέλαβαν να δημιουργήσουν μία μικρή παράγραφο για το θέμα που ζητούσε το φύλλο εργασίας τους. Αρχικά συζήτησαν τις πληροφορίες που θα περιλαμβάνει η παράγραφός τους, τη δομή της και τη μορφή της και στη συνέχεια δημιούργησαν την παράγραφο. Πιο συγκεκριμένα οι ομάδες πραγματευτήκαν τα παρακάτω φύλλα εργασίας:

Α' ομάδα- Περιγραφή των εξωτερικών χώρων του σχολείου μου

Β' ομάδα- Περιγραφή των εσωτερικών χώρων του σχολείου μου

Γ' ομάδα- Τι μου αρέσει στο σχολείο μου

Δ' ομάδα- Τι δε μου αρέσει στο σχολείο μου

Ε' ομάδα- Συναισθήματα για το σχολείο μου

4ο Δίωρο-Ομάδες

Στο τέταρτο δίωρο οι μαθητές της 1ης και 2ης ομάδας περιηγήθηκαν με την επίβλεψη συναδέλφου στο σχολείο και συνέλεξαν με την ψηφιακή μηχανή φωτογραφίες για να τις εισάγουν στο κείμενο, ενώ οι υπόλοιπες 3 ομάδες έμειναν στην αίθουσα και οι δυο πρώτες

άνοιξαν το λογισμικό Revelation Natural Art και ζωγράρισαν μια εικόνα για να την εντάξουν στο κείμενο τους, ενώ η τρίτη αναζήτησε εικόνες στη μηχανή αναζήτησης Google.

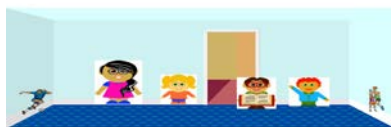
Οι μαθητές των δύο πρώτων ομάδων επιστρέφοντας στην τάξη μεταφόρτωσαν τις φωτογραφίες στους υπολογιστές τους με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού και τις τοποθέτησαν σε φάκελο. Στη συνέχεια, όλες οι ομάδες εισήγαγαν τις φωτογραφίες και ζωγραφιές στο αρχείο που είχαν ήδη δημιουργήσει κατά το προηγούμενο δίωρο και το μορφοποίησαν με χρώματα και γραμματοσειρές της αρεσκείας τους (βλέπε ενδεικτικά εικόνες 1, 2).

Περιγράφουμε εσωτερικά το σχολείο

Το σχολείο μας έχει δεκαπέντε αίθουσες. Μία αίθουσα υπολογιστών, μια αίθουσα εκδηλώσεων, ένα γραφείο δασκάλων, το γραφείο της διευθύντριας και τις τουαλέτες.

Εικ.1. Β' ομάδα - 1ο φύλλο εργασίας

Τι μου αρέσει στο σχολείο

Στο σχολείο μου, μου αρέσει που μαθαίνω καινούρια πράγματα, πράγματα για τη φύση, γνωρίζω καινούριους φίλους και παίζω μαζί τους στα διαλείμματα. Μου αρέσει που κάνουμε πολλή γυμναστική και εργασίες στους υπολογιστές.

Εικ.2. Γ' ομάδα - 1ο φύλλο εργασίας

5ο Δίωρο- Ομάδες

Κατά το πέμπτο δίωρο οι μαθητές χρησιμοποίησαν έναν ήδη δημιουργημένο από την εκπαιδευτικό λογαριασμό Gmail για να αποστείλουν τις εργασίες τους στο mail του σχολείου. Εισηγάγαν την ηλεκτρονική διεύθυνση του σχολείου, έγραψαν ένα μικρό κείμενο και έμαθαν να επισυνάπτουν αρχείο. Ακολούθως, με την εφαρμογή Blogger δημιουργήθηκε το ιστολόγιο της τάξης. Οι μαθητές υποδέχτηκαν την ιδέα με ενθουσιασμό, καθώς κατά τη διάρκεια των επισκέψεων σε ιστολόγια άλλων σχολείων είχαν εκδηλώσει μεγάλη επιθυμία να αποκτήσουν το δικό τους. Οι αναρτήσεις έγιναν από την εκπαιδευτικό και η διεύθυνση του ιστολογίου δόθηκε στους μαθητές, ώστε να το επισκέπτονται με τους γονείς και τους φίλους τους.

Αξιολόγηση-Ανατροφοδότηση

Οι μαθητές κλήθηκαν α) να αυτοαξιολογηθούν, ανάλογα με το βαθμό συμμετοχής τους στο παραγόμενο έργο και ανάλογα με το συνολικό αποτέλεσμα της ομάδας τους και β) να αξιολογήσουν το έργο των άλλων. Η αξιολόγηση έγινε μέσα από συζήτηση και φύλλα αξιολόγησης δεν χρησιμοποιήθηκαν εξαιτίας του μικρού της ηλικίας των μαθητών. Η εκπαιδευτικός εφάρμοσε: α) διαμορφωτική αξιολόγηση, παρεμβαίνοντας κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου και β) τελική αξιολόγηση μετά την πλήρη εφαρμογή του σεναρίου ως προς: 1) το βαθμό συμμετοχής, 2) το βαθμό συνεργασίας των μελών και 3) το τελικό αποτέλεσμα.

Επισημάνσεις -Επίλογος

Το παρόν σενάριο έλαβε χώρα κατά τις πρώτες εβδομάδες της σχολικής χρονιάς και είχε ως απώτερο στόχο να λειτουργήσει επαναληπτικά ως προς κάποιες δεξιότητες που οι μαθητές είχαν κατακτήσει την προηγούμενη χρονιά, να τους κινητοποιήσει στη δημιουργία ιστολογίου της τάξης που θα λειτουργούσε τρόπον τινά ως portfolio και να τους εξοικειώσει με βασικές λειτουργίες του Η/Υ, του διαδικτύου και του κειμενογράφου. Τα φύλλα εργασίας του σεναρίου στόχευαν στην απόκτηση νέων γραμματισμών σε συνδυασμό με τον κριτικό γραμματισμό, στην επαφή των μαθητών με νέες μορφές αναπαράστασης νοήματος και στον εμπλουτισμό της παραδοσιακής διδασκαλίας εναλλακτικά με άλλες μορφές διδασκαλίας, ώστε να γίνει πιο ελκυστική. Η καθοδήγηση του εκπαιδευτικού ήταν φθίνουσα.

Εξαιτίας του μικρού της ηλικίας αλλά και των νέων γνώσεων που είχαν τεθεί ως στόχοι, αυτοί επιδιώχθηκαν στον βαθμό του εφικτού και με παιγνιώδη τρόπο. Για τον λόγο αυτό ο χρόνος που δόθηκε σε κάθε δραστηριότητα ήταν ικανοποιητικός και κρίθηκε σκόπιμη η συνεργασία του εκπαιδευτικού της πληροφορικής με την εκπαιδευτικό της τάξης έτσι ώστε οι δραστηριότητες του μαθήματος των ΤΠΕ να συνάδουν με τους στόχους των γραμματισμών του παρόντος σεναρίου. Επίσης, για λόγους λειτουργικότητας και ευχρηστίας υπήρχαν οι συντομεύσεις των εφαρμογών Open Office, Google Earth, Revelation Natural Art, Internet Explorer στην επιφάνεια εργασίας των υπολογιστών.

Η εφαρμογή κατέδειξε πως, παρά το μικρό της ηλικίας των μαθητών, αυτοί είναι πρόθυμοι να εμπλακούν σε καινοτόμες προσεγγίσεις και μπορούν να πετύχουν σημαντικά μαθησιακά αποτελέσματα, αρκεί η επιλογή των δραστηριοτήτων και των λογισμικών να ανταποκρίνονται στην ηλικία και τα ενδιαφέροντα τους.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

1. Ευρωπαϊκή Ένωση (2009). Διαβούλευση για την μελλοντική στρατηγική ΕΕ 2020, COM (2009)647 http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/eu2020/docs/com_2009_647_el.pdf.
2. Ιντζίδης Ε., Παπαδόπουλος Α., Σιούτης Α., Τικτοπούλου Αι., (2010). Γλώσσα Γ' Δημοτικού, Τα απίθανα μολύβια, Βιβλίο Δασκάλου, ΟΕΔΒ, Αθήνα Ι.Ε.Π. (2011), Πρόγραμμα σπουδών για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στην υποχρεωτική

- εκπαίδευση (Δημοτικό & Γυμνάσιο), Οδηγός για τον εκπαιδευτικό
<http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php> (τελευταία επίσκεψη 14/02/2013)
3. Μικρόπουλος, Τ. Α. & Μπέλλου, Ι. (2010). Σενάρια διδασκαλίας με υπολογιστή. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
 4. Vygotsky, L. (1993). Γλώσσα και σκέψη. Αθήνα: Γνώση.
 5. Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων «Νέο Σχολείο: Πρώτα ο μαθητής» Τελευταία επίσκεψη 12/1/2012. Διαθέσιμο στο http://archive.minedu.gov.gr/docs/neo_sxoleio_brochure_100305.pdf.
 6. Χατζησαββίδης, Σ.(2009). Δομή, επικοινωνία και γραμματισμός στα νέα Προγράμματα Σπουδών γλωσσικής διδασκαλίας στο Δημοτικό Σχολείο. Γλώσσα: 54-61.
 7. Χατζησαββίδης, Σ. - Αλεξίου, Μ. (2012). Μεθοδολογία και διαδικασίες ανάπτυξης εκπαιδευτικών σεναρίων στα Γλωσσικά μαθήματα Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της γλώσσας και λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: στο πλαίσιο του τυπικού γραμματισμού, για διαθεματικές διδακτικές πρακτικές, για ημιτυπικές και άτυπες σχολικές πρακτικές, με διαδραστικούς πίνακες και φορητούς υπολογιστές. Θεσσαλονίκη. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
 8. Ψηφιακό Σχολείο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων , Πολιτισμού και Αθλητισμού, Νέα Πιλοτικά Προγράμματα Σπουδών διαθέσιμο στο <http://digitalschool.minedu.gov.gr/> (τελευταία επίσκεψη 20/08/2012).

Ξενόγλωσση

9. Claudia, M., Steil, A., and Todesco, J. (2004). Factors influencing the adoption of the Internet as a teaching tool at foreign language schools. *Computers & Education*, 42(4), 353-374.
10. Depover, C. Karsenti, T. Κόμης, Β. (2010) Διδασκαλία με χρήση της τεχνολογίας. Προώθηση της μάθησης, ανάπτυξης ικανοτήτων. Αθήνα. Κλειδάριθμος.
11. Lim, C. P., Teo, Y. H., Wong, P., Khine, M. S., Chai, C. S., Divaharan, S. (2003). Creating a conducive learning environment for the effective integration of ICT: Classroom management issues. *Journal of Interactive learning Research*, 14 (4), 405-423.
12. Mahdizadeh, H., Biemans, H., and Mulder, M. (2008). Determining factors of the use of e-learning environments by university teachers. *Computers and Education*, 51 (4), 142-154. <http://dx.doi.org/10.1016/j.compedu.2007.04.004>.
13. Scheuermann, F. & Pedro, F. (2009). Assessing the effects of ICT in Education: Indicators, criteria and benchmarks for international comparisons. JRC/European Commission and OECD. <http://www.edu.gov.on.ca/eng/policyfunding/memos/december2010/WhatWeHeardDigital.pdf>